

X-X-X/1-X-1/2/1-2-X

TV
MASCOT
er populær
det...

MASCOT
navnet
har blitt et kva-
litetsbegrep advel
her i landet som
i store deler av
den øvrige verden.

Følger De
MASCOT TV
er De sikret
noverårfrens
kvalitet og service
i dag og i fram-
tiden.

Og prisen —
den står seg:
33"-modellen
MASCOT
POPULÆR
(som Juster holder
sin hånd over)
koster bare
kr. 2 044.—!

MASCOT det lønner seg

MASCOT
608 S
Vår nye,
elegante
23" TV-
modell.
Kabinett i
utsøkt
teak med
låsbara
sjalusi-
dører. Topp
teknikk —
høytalere, spektrafilter,
TV-modeller har foto-
nstillinger, lysstyrken
Veil. pris kr. 2 425.—

MASCOT DUO
Transistor reiseradio
med platespiller
En gledelig tilvekst til familien.
MASCOT DUO har innebygget
platespiller for 45" omdr. plater
og drives av stavbatterier.

Lite strømforbruk,
men imponerende lyd-
volum. **MASCOT DUO** har
bølgebånd og innebygget autotun-
ing. Den har plass til plater i bakvegg.
Elegant formgivning, liten og lett.
Veil. pris kr. 500.—

ØSTFOLD RADIO A/S
SVEIN E GERHARDSEN

Aktuell
Nr. 8 b Oslo, 26. feb. 1962. Pris kr. 2.50

VM EKSTRA

Glade verdensmestre
i Zakopane — Toralf
Engan og Arne Larsen

STORSLAGEN BILLEDREVEY FRA ZAKOPANE

SLIK VAR STILLINGEN FØR

Olav Hofsbakken — verdens sterkeste kombinertmann i 1936.

Sverre Stenersen, norsk kombinert-toppmann i en rekke internasjonale mesterskap. Han ble verdensmester i 1954 og 1956.

Hans Bjørnstad gikk — noe overraskende til topps under verdensmesterskapet i 1950. En krafthopper av de helt sjeldne.

Ruud-brødrene fra Kongsberg har skrevet ski-historie. De er alle verdensmestere i hoppbakken. Sigmund (over) vant i 1929, Birger (til høyre) seiret både i 1931, 1935 og i 1937, mens lillebror Asbjørn (lengst til høyre) vant i 1938.

ZAKOPANE

Hans Vinjarengen vant kombinert VM klart i 1929 og i 1930. Da han herjet som verst, var han nesten uten konkurranse. Han vant der han viste seg, sterk som han var i løypa og så desidert brukbar som han var i hopp-bakkene.

Husker De Oddbjørn Hagen? Også han er dobbelt verdensmester i kombinert, et av mellomkrigstidens store navn. Han seiret i 1934 og 1935.

FØR ZAKOPANE

FØR Zakopane var det i alt arrangert 16 verdensmesterskap på ski, og i alt var det til da kjempet om 79 VM-titler på henholdsvis 50 km, 30 km, 15 km (før 1954 var distansen på 18 km), hopp, kombinert og stafett. Statistikken før Zakopane så slik ut når det gjelder nasjonale verdensmesterskap:

Norge	27
Finland	27
Sverige	16
Sovjet	3
Tyskland	3
Sveits	1
Østerrike	1
Tsjekkoslovakia	1

HOPPRENN

Statistisk sett er Norge stadig den ledende nasjon i hoppbakken. Vi har vunnet 9 hoppverdensmesterskap, mens finnene har tatt tre. Sverige, Sveits, Østerrike og Tyskland har ett hver.

- 1926: J. Tullin Thams, Norge.
- 1927: E. Edman, Sverige.
- 1929: S. Ruud, Norge.
- 1930: G. Andersen, Norge.
- 1931: B. Ruud, Norge.
- 1933: M. Raymond, Sveits.
- 1934: K. Johansson, Norge.
- 1935: B. Ruud, Norge.
- 1937: B. Ruud, Norge.
- 1938: A. Ruud, Norge.
- 1939: J. Bradl, Østerrike.
- 1950: H. Bjørnstad, Norge.
- 1954: M. Pietikäinen, Finland.
- 1956: A. Hyvärinen, Finland.
- 1958: J. Kärkinen, Finland.
- 1960: H. Recknagel, Tyskland.

KOMBINERT RENN

Dette er norsk paradegren, og her har vi høstet flest verdensmesterskap, 10 i alt. Det er mer enn samtlige andre nasjoner tilsammen. Finland og Tyskland har 2 hver, mens Sverige og Tsjekkoslovakia har ett VM hver.

1926: J. Grettumsbråten, N.	425.5
1927: R. Purkert, Tsjekk.	430.7
1929: H. Vinjarengen, N.	442.0
1930: H. Vinjarengen, N.	446.0
1931: J. Grettumsbråten, N.	439.0
1933: E. Erikson Selånger, Sverige	454.1
1934: O. Hagen, Norge	441.9
1935: O. Hagen, Norge	427.0
1937: S. Reen, Norge	441.1
1938: O. Hofsbakken, N.	432.6
1939: G. Berauer, Tyskland	428.6
1950: H. Hasu, Finland	455.2
1954: S. Stenersen, Norge	461.1
1956: S. Stenersen, Norge	455.0
1958: P. Korhonen, Finl.	448.5
1960: Georg Toma, Tysk.	457.9

15 KM LANGRENN

Inntil 1954 var denne distansen 18 km. men dette året ble den for første gang kuttet ned til 15 km. Finnene har vært desidert sterke i denne grenen med hele 8 verdensmesterskap. Norge har 5 og Sverige har 3.

1928: M. Raivo, Finland	2.20.55
1927: J. Lindgren, Sv.	1.23.55
1929: V. Saarinen, Finl.	1.20.03
1930: A. Rustadstuen, N.	1.19.58
1931: J. Grøttumsbråten, Norge	1.23.43
1933: N. Englund, Sverige	1.02.19
1934: S. Nurmela, Finl.	1.04.29
1935: K. Karpainen, Finl.	1.27.50
1937: L. Bergendahl, N.	1.11.21
1938: P. Pitkänen, Finl.	1.03.37
1939: J. Kurikkala, Finl.	1.05.30
1950: K. E. Aström, Sv.	1.06.16

1954: V. Hakulinen, Finl.	55.26
1956: H. Brenden, Norge	49.33
1958: V. Hakulinen, F.	48.58
1960: H. Brusveen, Norge	51.55

30 KM LANGRENN

1954: V. Kuzin, Sovjet	1.50.25
1956: V. Hakulinen, Finl.	1.44.06
1958: K. Hemalainen, F.	1.40.03
1960: Sixten Jernberg, Sv.	1.51.03

50 KM LANGRENN

Sverige topper denne statistikkene med 7 verdensmesterskap, tett fulgt av Finland med 6. Norge har to og Sovjet 1 verdensmesterskap. Sixten Jernberg har vunnet distansen to ganger.

1926: M. Raivo, Finland	4.18.18
1927: J. Lindgren, Sverige	4.11.52
1929: A. Knuutila, Finl.	3.50.01
1930: S. Utterström, Sv.	3.53.14
1931: O. Stenen, Norge	3.52.09
1933: V. Saarinen, Finl.	4.13.49
1934: E. Wiklund, Sverige	4.06.43
1935: N. Englund, Sverige	4.14.23
1937: P. Niemi, Finl.	3.36.58
1938: K. Jalkanen, Finl.	4.06.09
1939: L. Bergendahl, N.	2.57.43
1950: G. Eriksson, Sverige	2.59.05
1954: V. Kuzin, Sovjet	3.02.58
1956: Sixten Jernberg, Sv.	2.50.27
1958: Sixten Jernberg, Sv.	2.56.21
1960: K. Hemalainen, F.	2.59.06

4X10 KM STAFETT

Norge har ikke gjort noen over-dådig innsats på denne distansen. Vår kvartett er gang på gang under VM blitt slått regelrett, særlig av finner, men også av svensker. Finnene har 6 stafett-VM, svenskene har 3. Og Sovjet og Norge har ett mesterskap hver.

1933: Sverige	2.49.00
1934: Finland	2.40.28
1935: Finland	2.42.30
1937: Norge	3.08.07
1938: Finland	2.38.42
1939: Finland	2.08.35
1950: Sverige	2.39.59
1954: Finland	2.16.47
1956: Sovjet	2.15.30
1958: Sverige	2.18.15
1960: Finland	2.18.45

Lauritz Bergendahl har VM både på 15 og 50 km, i 1937 og i 1939.

Arne Rustadstuen, norsk ess i mellomkrigstiden. Vant 15 km i 1930.

Haakon Brusveen er ikke med i år. Vant forrige VM's 15 km.

Hallgeir Brenden sikret norsk VM på 15 km for seks år siden.

Johan Grøttumsbråten var også 15 km spesialist. Han vant distansen under verdensmesterskapet i 1931.

Over til Zakopane

To av de norske gullguttene i VM-byen i uskyldig flørt med Zakopanes eneste isbjørn — Toralf Engan og Arne Larsen.

30 KM

Svenskenes Janne Stefansson kjørte hardt på. Det holdt til 2. plass.

Ero Mäntyranta — finsk toller — var ikke til å true på sin spesial-

distanse. Han gikk som en klokke og tok gullet.

Den 25 år gamle Italieneren Guilio de Florian var 30 kilometerens

store overraskelse. Han kom inn på tredjeplass.

Grønningen kom nedsnødd inn i mål, som fjerdemann på distansen. God Innsats!

OPPTAKT GA HÅP

Nåja, selv om det hverken ble gull, sølv eller bronse på Norge i det første store Zakopane-oppgjøret, 30 kilometeren, gjorde vi det ganske bra. Vi har aldri hatt evnen til å hente noe særlig på denne distansen i internasjonalt selskap, så sett på den bakgrunnen var det all grunn til å glede seg over 4. og 5. plassen til henholdsvis Grønningen og Østby. Finnen Mäntyranta var det ingen som

kunne gjøre noe med. Han er spesialisten over alle spesialister nettopp på denne distansen. Han var favoritt på forhånd, og han skuffet ikke.

Svenskenes Janne Stefansson hang imidlertid godt på, og klarte en pen sølvmedalje, mens italieneren de Florian besørget den store overraskelsen ved å besette tredjeplassen — foran de to nordmennene.

Men som sagt. Vi hadde grunn til å være fornøyd. Og gjevere skulle det bli etter hvert for nordmennene i VM-byen Zakopane.

RESULTATER

1. Mäntyranta	1.53.39
2. Stefansson	1.53.49
3. De Florian	1.53.19
4. Grønningen	1.53.22
5. Østby	1.53.38

GULL

KOMBINERT

Dramatisk sekundstrid i løypa ga norsk verdensmesterskap

Den 24 år gamle bakeren fra Heggedal, Arne Larsen var jo også stor-favoritt til gullet i Zakopane. Hans innsats i hoppbakken under de vanskelige forholdene mandag var så god som man med rimelighet kan forlange. Og i langrennsløypa gikk han som en heit. Han er en verdig mester, fordi den nye poengberegningen i kombinert i høy grad favoriserer de gode langrennsløperne, og Arne Larsen er først og fremst hopper.

Han er den typiske vinnertypen som går bedre jo hardere konkurransen er. Tidlig i

vinter tapte han gjentatte ganger for Ole Henrik Fagerås, men senere har han ikke tillatt Fagerås å gå inn i løypa det som han taper i hoppbakken. At Arne Larsen er en populær mann i skikretsene er hevet over en hver tvil. Han var en verdig vinner i Zakopane i den gamle norske paradegrenen kombinert. En gren hvor vi i Arene etter krigen gang på gang har opplevd at ukjente mellom-europeere og bedre kjente finner og russere har snappet gullet rett for nesen på oss.

Så skal det også sies at en annen mann

fra Asker, den kombinerte lederen og treneren Gunder Gundersen, skal ha en stor del av æren for at vi igjen er på topp i kombinert. Det er ingen hemmelighet at Gunder Gundersen kunne gjort det godt her i Zakopane om han hadde villet konkurrere. I NM i Skien plasserte han seg foran Arne Barhaugen. Den gang hadde han 15 hopp bak seg i hele sesongen. Her i Zakopane prøvehopet han bakken en eneste gang uten suksess. Han har sveiset sammen de få kombinertløperne vi har til en kameratflokk som tar alt med godt humør og stor ro.

„Jeg ble sint” sa VM-Larsen

Mester Arne Larsen og storhopperen Eto intervjues av søt polsk dame etter seiren.

Dmitri Kotsjkin, Sovjet, hoppet brukbart og gikk enda bedre. Det holdt til en annenplass.

Da baker'n vant

Forholdene under det kombinerte hopprennet ble ekstra vanskelige etter hvert. Det var et slags utjevningsprinsipp som ble gjennomført med å senke farten. De gode hopperne fikk ikke den poengsummen de kunne oppnådd med bedre fart i alle tre omgangene. Men da skal en også huske at en mann som Rainer Dietl som fikk full klaff i sitt første hopp landet på hele 73 meter og overhoppet det tillatte i bakken. Østtyskeren fulgte ikke opp i sine to neste hopp.

De norske hopperne var bare sånn passende fornøyd med sin egen innsats i hoppbakken. De hadde innstilt seg på hopprennet sen-

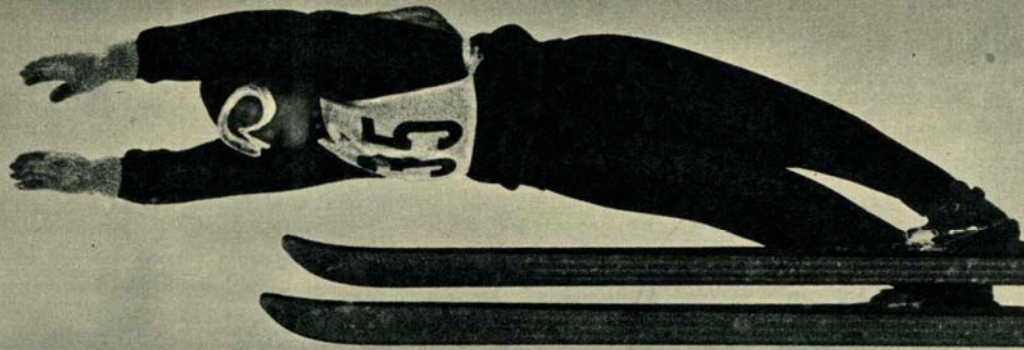
dag og de var litt misfornøyd med ventetiden. En mann som Arne Barhaugen hoppet endatil dårligere enn Ole Henrik Fagerås, og det skal ikke så lite til å klare det. Barhaugen fant seg aldri til rette i bakken her i Zakopane. Det gjorde derimot Tormod Knudsen under treningen. Han åpnet da også med et ypperlig første hopp i konkurransen og lå som nr. 3 etter å ha landet på 67 meter. Med minsket fart gikk det dårligere. Og det tredje hoppet hans ble adelig av for dårlig fart i sporet i overrennet. Sporet føk igjen i en vindkule og han fikk ikke fart nok til å nå en skikkelig lengde. Arne Larsen åpnet prima med 71 meter, men han

Ole Henrik Fagerås gikk opp fra 22. til 3. plass. En stund truet han selveste Larsen.

Resultatene — sammenlagt:

1. Arne Larsen, Norge	454,33
2. Dmitri Kotsjkin, Sovjet	448,77
3. Ole Henrik Fagerås, Norge	442,25
4. Tormod Knudsen, Norge	424,65
5. Mikhail Frykhline, Sovjet	423,97
6. Wilhelm Keatinger, Østerrike	421,06

KOMBINERT

Best i hoppbakken var japaneren Eto. Men det hjalp ikke — Arne Larsen (under) kom på

slo av sterk i de siste to omgangene. Og nå er vel tiden kommet til å nevne seierherren i det kombinerte rennet, japaneren Yosuko Eto. I Falun ble han slått av Arne Larsen i det kombinerte hopprennet, men han slo han til gjengjeld i spesialhopprennet. Eto hoppet uhyre dristig og stilrent og ble mektig populær blant de 15 000 til-

skuerne som hadde trosset vær og vind. Eto er ingen langrennsløper så forsvidt var det ingen grunn til å klage over Arne Larsens utgangsposisjon foran langrennet. De norske spurte seg engstelig hva tro tredje mann i bakken, russeren Kotsjkin kunne være god for i løypa, men det var ikke en eneste som for alvor trodde at noen kunne fravriste Arne Larsen gullet. De største optimistene regnet med medaljer for både Tormod Knudsen, som lå på en bra

6. plass etter hopprennet og for spesialisten i løypa, Ole Henrik Fagerås. Pessimistene håpet på gull og 4. og 5. plass.

Solen tittet så vidt fram da Arne Larsen gikk over mål. Da det ble klart at russeren Kotsjkin var slått, strålte han opp. At han var blitt verdensmester tok han rolig. Det tok så lang tid før han fikk rede på hvor godt russeren egentlig gikk. Av en eller annen grunn var han på det nærmeste blitt glemte, enda han bare trengte å slå Arne Larsen med åtte sekunder for å gå helt til topps. Russerens langrennsform har ikke vært imponerende tidligere i vinter, men her i Zakopane gikk han med innbitt energi.

Tormod Knudsen forsvarte ikke bare sin plass fra hoppbakken. Han gikk seg opp i den ytterst harde konkurransen. Og Ole Henrik Fagerås ligger mer på i løypa enn han gjør i hoppbakken, han går nesten med hodet mellom skituppene i sporet, men det går unna. For en gangs skyld måtte han

annenplass og var overmektig i løypa.

Ails Källin fra Sveits var kombinertrennets største overraskelse. Han vant rennet.

Da VM-gullet ble sikret

Tormod Knudsen var en god norsk støtte-spiller. Han ble nummer fire sammenlagt.

Mannen som ikke fikk klaff denne gangen var eks-mester Arne Barhaugen.

likevel tåle å se en mann foran seg i løypa. Seierherren i langrennet Ails Källin hadde riktignok hoppet som en kråke dagen før, så det var ingen fare, men han gikk som en helt i løypa. Da han ledet etter 5 kilometer, ble han satt på tavlen under et svensk flagg. Arrangørene mente det ikke kunne rime at en sveitser skulle gå så fort. Men skulle han først vært satt under noe skandinaviske flagg, burde han vært plassert under et norsk. Han har gått på ski i Norge i et par år nå og har hevdet seg jevnt bra, uten å nå noen fulltreffere. Hans seier her i Zakopane var i høyeste grad uventet.

De kombinerte toppleperne gikk ca. ett minutt dårligere enn de beste spesialistene på de 5 første kilometrene og falt ytterligere noe av. De hadde en lettere løype enn spesialistene på de siste 5 kilometrene. Likevel gikk de omkring fire minutter langsommere enn spesialistene.

Resultat kombinert hopp

1. Yosuko Eto, Japan (69, 63 og 60,5 meter)	245,2
2. Arne Larsen, Norge (71, 63,5 og 60)	242,0
3. Dmitri Kotsjkin, Sovjet (66, 63,5 og 64,5)	240,5
4. Rainer Dietl, Øst-Tyskland (73, 61,5 og 61)	238,3
5. Wilhelm Köstinger, Østerrike (68, 60 og 63,5)	230,0
6. Tormod Knudsen, Norge (67, 58,5 og 59)	224,9

Resultat kombinert langrenn

1. Ails Källin, Sveits	59.18,7
2. Ole Henrik Fagerås, Norge	59.23,2
3. Lars Dahlqvist, Sverige	1.01.14
4. Stefan Oieksak, Tsjekkoslovakia	1.01.41
5. Mario Bacher, Italia	1.01.59
6. Michael Prjasjin, Sovjet	1.02.23

Da svenskekongen slo oss

Harald Grønningen — her fotografert på stadion — kjempet hardt for å ta inn på Assar Rönnlund. Men han klarte det ikke.

I tre olympiske vinterleker på rad har vi hatt norsk gullmedaljevinner på 15 kilometeren. Men går vi tilbake til siste verdensmesterskapet i Lahti i 1958 fant vi beste nordmann. Håkon Brusveen på 5. plass, og på de andre distansene gikk det rent ille den gangen. Det var da det ski-interesserte Norge våknet av dvalen og fant ut at nå måtte noe gjøres. Det gikk ikke an å lå svensker og finner seile så langt fra oss.

Sveriges skikonge Assar Rönnlund var det ingenting å gjøre med. De norske konkur-

rentene var de første til å innrømme det. De unte ham seiren av hele sitt hjerte. Riktignok ledet Harald Grønningen etter 5 kilometer, men de 10 siste kilometrene var de mest krevende med mange moter. Det har vist seg før at Grønningen ikke er den desiderte bakkeklyver, som f. eks. Hallgeir Brenden er det. Grønningen trives best i småkupert terreng hvor han kan utnytte steglengden sin.

Men tross svenske seier var både de finske og svenske skilederne villige til å innrømme

at det var Norges store dag. Det skilte ca. 4 sekunder mellom 2. og 4. mann. Og Lundemo var ikke så mye som to sekunder fra bronsemedaljen. Innsatsen til den norske trioen var så jevn og så sterk at optimistene begynte å regne med gull i stafetten. Men da så den finske lederen at alltid før når man hadde regnet sammen de tre beste tidene for de nordiske nasjoner og kalkulert med at nettopp den nasjonen skulle seire, da hadde aldri den nasjonen gått til topps.

Når tre av de norske løperne får klaff skal en ikke klage over at fjerdemann på laget og årets Norgesmester Alf Storelvmo kanskje skuffet en tanke. Han var da også med sitt tidlige startnummer prøvekutt for resten av poengsamlerne. De la tykkere på med smurning da de så hvor dårlig skiene hans gled.

Av resultatlisten kan det se ut som om de sene startnumrene hadde en stor fordel, men da plikter vi å huske at Assar Rönnlund og Harald Grønningen ikke er noen

smågutter i sporet. Forholdene var så like som de kunne være. Det var snarere de tidligere startnumrene som ble favorisert, fordi de slapp snørevet på slutten av løpet.

Assar Rönnlund ble hjertelig gratulert med seiren, og selvsagt var han som alle vinnere fornøyd med både løypa og smurning. Annemann Harald Grønningen innrømmet at han var sliten. Han hadde fordelen av å gå på svenskens mellomtider, men hva hjalp det når svensken gikk i fra ham.

RESULTATER

1. Assar Rönnlund, Sverige	55.32,8
2. Harald Grønningen, Norge	55.53,2
3. Einar Østby, Norge	55.54,8
4. Magnar Lundemo, Norge	55.56,1
5. Eero Mäntyranta, Finland	56.24,4
6. Janne Stefansson, Sverige	56.48,9

Svensk topp - og norsk bredde

15 km.

Det var ikke bare Grenningens annenplass som skapte begeistring i den norske leiren. De andre leverte også en innsats vi har grunn til å glede oss over. Einar Østby (over) og Magnar Lundemo (under) ble nummer 3 og 4 i den knivskarpe konkurransen med eliten.

Mesteren Assar Rønne hylles hjertelig utenfor hotellet av norske ski-kolleger etter den dramatiske 15 kilometeren.

VM-troppen vår var vel utstyrt —
VARDE SPORT i løypa,
elegant, hvit VARDEX VICTORY om atfenen.

vardex
victory

Gullgutten - på kloss hold

Norges desiderte ener i hoppbakken Toralf Engan fra klubben Leik i Helønda arbeider i den samme sportsforretningen som en av Norges aller beste hoppere før krigen, Reidar Andersen. Denne var også en av våre aller mest allsidige idrettsmenn vi har hatt, og det er underlig at han aldri har fått Egebergs sørespris.

Toralf Engan er trofast mot sin gamle klubb, Leik, selv om han nå bor i Trondheim. Leik er klubben som Magne Estenstad tilhørte, og var en av våre aller beste langrennsklubber. I dag er det hopperne som dominerer. Toralf Engan har ikke bare skapt et miljø, han har også skapt hoppkole for ungguttene. Hans treningskamerat i hele sommer var Hans Olav Sørensen som var så uheldig at han brakk et ben i hånden under treningen her i Zakopane.

De har løpt sammen og drevet styrketrening. Et ledd i det harde programmet er å løpe i trapper med vekter på bena, men de driver også gymnastikk og trener i stup i svømmehallen. Engan er kjent for at han vil følge sitt eget opplegg for sesongen. I år kom vinteren tidlig og Engan hadde 200 hopp i en 40 meters bakke i Byåsen i Trondheim før han satte utfor i noen stor bakke. Han holder seg til 40 meters bakken, fordi den er en av de få bakkene i Norge som har riktig profil. Han mener selv at denne treningen i den lille bakken er uhyre viktig for skoleringen og sikkerheten.

LUFTFORSVARET VERVER TIL NIKE BATALJONEN

Betingelser i vervingsperioden:

- Ca. 40 000 kroner på 3 år
- Førstegangstjenesten avtjent i vervingstiden
- Fri bekledning, kost og kvarter
- Sivilundervisning og stipend-ordning
- Muligheter for befalsutdanning
- Tekniske og andre interessante fagområder å velge imellom

Det stilles de samme krav til helse, vandl og utdanning som til utskrevne mannskaper.

VERVINGSTIDEN ER 3 ÅR

Ca. 20 % av de vervede skal utdannes på kurs i USA

Etter gjennomgått rekruttskole (10 uker) kan personell med realskole eller tilsvarende utdanning få gjennomgå elektronisk forkurs (10 uker) som kvalifiserer for videre utdanning i USA. (Fra 10 uker til 10 måneders varighet.) Vervede forevrig gis opplæring ved bataljonen.

Ca. 80 % av de vervede vil få en tur til USA i forbindelse med de årlige skarpskytinger.

Søknad sendes omgående.

Rekruttskole begynner ca. 1. april og ca. 1. juli.

Personell som er ferdige med rekruttskolen kan søke elektronisk forkurs som begynner 24. april.

Send kupongen til

SKOLEREKRUTTERINGSKONTORET,

POSTBOKS 959 - OSLO

Send meg vervingsbrosjyren om Nike og nødvendige søknadskjemaer.

Navn:

Adresse:

.....

Akt. 83-62

Toralf Engan kastet opp tre ganger og var riktig elendig da han presterte tre hopp som heller ikke var riktig bra. Men det holdt til norsk jubel på

Var det ulldelig spennende under selve rennet, så var det nesten ikke til å holde ut etterpå. Den nye hopp Tabellen, som nå har sitt prøveår, favoriserer dem som hopper lengst. Engan har tjent på den tabellen mange ganger, men her i Zakopane var byens egen helt den 27 år gamle mureren Antonio Laciak foran i lengdene. Tabellen kan være vel og bra, det er bare det at finutregningen tar så urimelig

Sna-hårede Lillelien interpellierer verdensmesteren om hvordan det føles å være klodens bakke-ener.

lang tid. Det var 1.1 poeng som gjorde at gullet gikk til Norge istedet for å bli i Polen. Riktig nok var Laciak på hjemmabane, og han har ikke noen triumfer i storinternasjonale renn før, men han har i høy grad imponert under treningen. Så det var ingen ren outsider som gikk inn på plass foran den rutinerte konkurransemannen Helmuth Recknagel.

Etter første omgang med noenlunde like forhold for alle, ledet Engan. Recknagel hoppet så dårlig at vi faktisk begynte å avskrive ham som medaljekandidat.

Utgitt av ukebladet Aktuelt, Youngstorget 2 b, Oslo. Redaktør: Jostein Nyhamar. Dette nummer er redigert av Oddvar Dahi, og bygger i alt vesentlig på stoff fra Aktuels utsendte medarbeidere i Zakopane, Nils Werenskiold (tekst) og Ivar Aaserud (fotos). Layout: Arne Amundsen.

Gulltrønderen i fakkelskjær på seierspallen. Til venstre polakken Laciak, t. h. Recknagel.

REVANSJENS DAG

Hans annet hopp var heller ikke av kvaliteten. Likevel var det bedre enn Engans, som var like ved å bomme fullstendig. Vi trodde det snaut nok selv, men Engan ledet stadig etter to omganger. Laciak, som lå på 2. plass etter første omgang, var helt utenfor i sitt neste hopp. Men så i tredje omgang begynte det å skje. Da var det som om Recknagel hadde våknet av dvalen. Han slo til for fullt og fulgte opp til siste meter og landet fjellstøtt på 71.5 meter. Han fikk dagens høyeste poengsum for sin prestasjon. Med ett sto han der

som verdensmester og ble omfavnet og kysset av ledere og alle som kom til. Han smilte lykkelig til fotografene, samtidig som han gjorde oppmerksom på at det kom andre etter ham i bakken. Der satte Polens egen Laciak utfor og satset for fullt. Lengden ble oppgitt til 71.5 og vi sto lenge og stirret mot tavlen. Ville da aldri poengsummen komme? Da tallet omsider ble oppgitt ble det polske patriotiske publikum fullstendig elleville av begeistring. Miraklet var skjedd. Polen hadde fått en mester i bakken igjen. Den gamle storhopperen og bakkesjefen

Stanislaw Maruszars hadde tårer i øynene og Laciak smilte over hele ansiktet. Men heller ikke han ville ta noen seier på forskudd. Med ett ble det stille. Det ble gitt klarsignal for start nr. 59, Toralf Engan. Signalet gikk, men hvor ble det av Engan? Han konsentrerte seg lenge og vel, og det var en sjans han tok. Sporet i overrennet kunne fyke igjen og han kunne miste farten. Men så kom han. Så godt som Engan på absolutt topp var det ikke, og da han begynte å ro med høyre hånd midt ute i svevet, trodde vi at gullet var gått dukken, men så

tok han seg inn igjen og landet mesterlig. Det så langt ut. Lengden ble oppgitt til 70.5 meter, og vi ventet på poengsummen. 104 poeng fikk han. Det holdt! Og nervene holdt. Det må ha vært en påkjenning å stå der på toppen av stillaset og vite at det lå to mann foran ham. Men det skal også sies at det var en nesten like stor nervepåkjenning for de norske tilskuere og for polakene som sto der og ventet. Polakken tok det knepne nederlaget pent. De kastet salvmedaljevinneren i luften og skrek og jublet og feiret medaljen hele

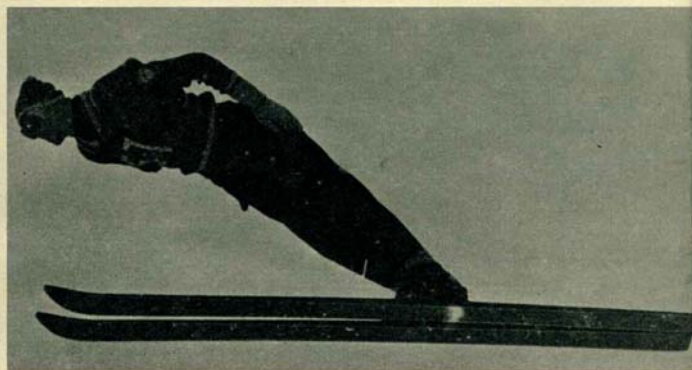
HOPP —
Lifen bakke

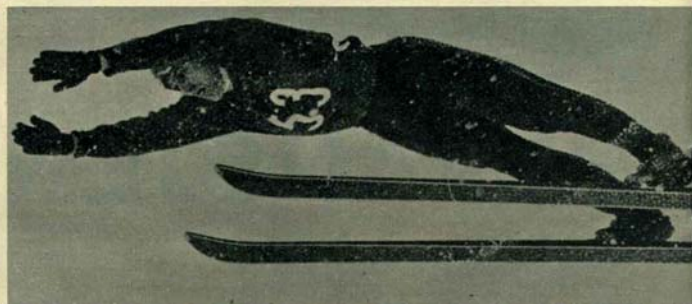
Engan førte nervekrig mot oss alle før han satte utfor siste gangen. Han tok seg god tid. Han måtte hoppe over 70 meter for å klare

Polakken Antonio Laciak overrasket stort på hjemmebane. Dristighet og et langt sistehopp ga ham annenplass og populær sølvmedalje.

Recknagel startet dårlig, men ble bedre etter hvert. Siste hoppet hans smakte av dristig klasse. Øst-tyskeren ble treer og fikk bronse.

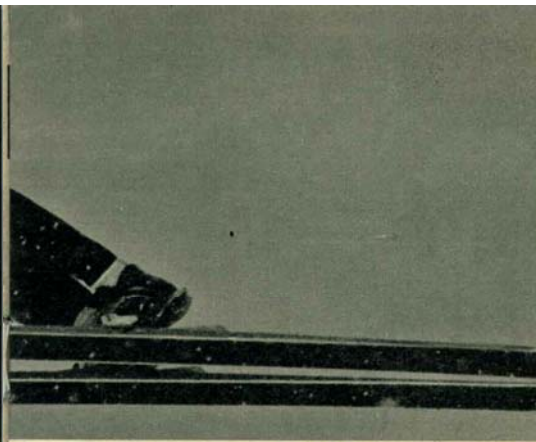
**Thriller-stemming
før ENGAN slo til**

natten til ende. Ikke siden 1937 i Lehti har Polen hatt noen medaljevinner i noe verdensmesterskap på ski.

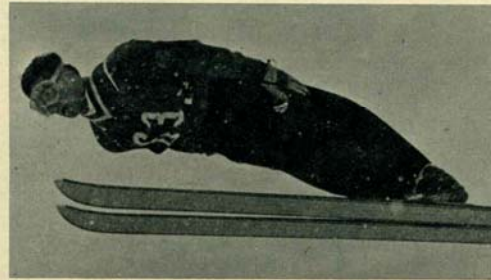
Noe kvalitetsrenn var det ikke, og kunne det heller ikke bli slik forholdene var. Men et spennende og dramatisk renn var det. Nesten for spennende. La gå at det var en sjansesjallas. Men i 2. omgang

fikk de første startende en tydelig fordel, i 3. var det den siste halvparten som lykken smilte til. Men da de tre medaljevinnerne hoppet hadde faktisk snøen begynt å tykne til igjen. Det var noen verdige medaljevinnere som ble kåret i 65-meters bakken.

Av de andre norøke gledet Brandtzæg med et prakthopp i

mesterskapet. Og samme kvelden fikk han VM-medaljen...

Sovjetrusseren Koba Tsakadse var sistemann ut, men han ble slett ikke sist på premielista. Han ble femtemann i det jevne racet.

2. omgang. Dalslåen hoppet jevnt, men for kort, og det samme gjelder Arnfinn Malm.

Toralf Engan var blek da han hadde hoppet sitt tredje hopp, og han ville ikke på noen måte gratuleres med seieren på forskudd, til tross for at speakeren utropte ham til uoffisiell verdensmester. Han hadde vært dårlig før rennet og kjente seg langt fra opplagt på å hoppe. Han visste hele Norge håpet at han skulle bli verdensmester. Vi forlangte det vel ikke akkurat av ham, men vi håpet og trodde, og nettopp i hoppbakken trengte vi sår til gull. Siden vi fikk dobbeltsesler i Vinterlekene i Oslo i 1952, har vi ikke kunnet hevde oss i toppen. Gang på gang har vi håpet at nå måtte det skje. Det har blitt noen blaff, men i avgjørende mesterskap har det klikket. Det var en seier ikke for Norge, men for Toralf Engan som med enstående energi og viljestyrke har konsentrert seg om å nå til toppa.

Velvoksne Hemmo Silvennoinen, var bare en meter fra sølv. Han måtte klare seg med fjerdeplass.

RESULTATENE:

1. Toralf Engan, Norge (68, 67, 70,5 meter)	223,6
2. Antonio Laciak, Polen (68,5 64,5, 71,5)	223,5
3. Helmut Recknagel, Øst-Tyskland (65,5, 67, 71,5)	219,8
4. Hemmo Silvennoinen, Finland (64,5, 69, 69)	218,9
5. Koba-Tsakadse, Sovjet (65,5 65, 71)	218,8
6. Veit Kührt, Øst-Tyskland (64, 69, 69,5)	217,8

ZAKOPANE

i tall og tabeller

Selv om vi på ingen måte vant gull overalt hvor gullet glimret, hadde Norge en førsteklasses bredde i Zakopane. Av de 21 medaljene tok Norge og Sverige fem hver seg. Finland tok fire, og sovjetrusserne tok tre, Østtyskerne tok to, mens Polen og Italia delte de to medaljene som var igjen. Slik ser listen ut:

TORALF ENGAN —
norak trumfess

GULL

- Sverige 3
- Norge 2
- Finland 1
- Øst-Tyskland 1

SØLV

- Sverige 2
- Sovjet 2
- Norge 1
- Finland 1
- Polen 1

BRONSE

- Norge 2
- Finland 2
- Øst-Tyskland 1
- Sovjet 1
- Italia 1

Enda mer smigrende blir situasjonen når man foretar en uoffisiell poengberegning nasjonene imellom etter den vanlige tabellen: 7 poeng for gull, 5 for sølv, 4 for bronse, 3 for fjerdeplass, 2 for femteplass og 1 poeng for sjetteplass.

Etter en slik utregning var Norge beste nasjon ved de mannlige nordiske øvelser i Zakopane.

Slik ser listen ut:

- Norge 46
- Sverige 34
- Finland 28
- Sovjet 18
- Øst-Tyskland 14
- Polen 6
- Italia 6
- Frankrike 1
- Østerrike 1

SIXTEN JERNBERG —
svensk trumfess

Brenden ga Einar Østby et vennlig stafett-klapp på skulderen, og det var omtrent på denne tiden vi begynte å fatte et lyseblått håp.

Kvartetten som slo knock out

Da Einar Østby slo Grønningen på ryggen i 4 x 10 km stafett, og den 1,95 meter lange trønderen lå ut på siste distanse, trodde vi at det kanskje kunne bli en medalje tross alt. Lundemo hadde tapt terrenget på første etappe og Brenden ytterligere på sin, men Østby gikk som en helt. Det skal sies at Sixten Jernberg tross alt gikk 40 sekunder fortere. Det var som han ville demonstrere overfor de svenske skiløperne at de ikke hadde tatt ham med på laget i 15 kilometer.

Igjen skulle det vise seg at man ikke nødvendigvis vinner stafetten, selv om man har best tre eller firemannslag på 15 kilometeren. Det skal ikke nektes at den fjerde mann skapte visse problemer. Skulle man velge Alf Storelvmo som gikk så godt i Norgemesterskapet i Skien og som har en god del stafettløp bak seg, eller

skulle man velge en rutinert mann som Hallgeir Brenden? Det ble den siste, og ikke skal vi kunne påstå at Storelvmo ville gått noe bedre. Brenden hadde en så trist utgangsposisjon som overhodet perfekt i motene, men det gikk mulig. Han så så vidt ryggen på

italieneren Stella, men så vel Sverige som Finland og Sovjet hadde distansert Lundemo kraftig i de siste utforkjøringene og flatene. De norske løpernes ski satt perfekt i motene, men det gikk tråere nedover.

De har ikke bare vunnet gull — de har også fått blomster. Fra venstre Mäntyranta, den svenske stafett-kvartetten Assar Rön-

Svenske ledere fulgte løpet gjennom walkie-talkies.

Assar Rönnlund fikk håndfast gratulasjon av etappekollegene etter stafett-triumfen.

Så lenge svensken og finnen jaget hverandre, var det ikke å vente at Brenden skulle få opp dampen, han ble ytterligere distansert og det så unektelig svart ut. Den eneste trøsten var at han hadde tatt igjen og gått fra sin

italiener, som han gjorde det i Cortina 1956 på siste etappe den gang. Men så kom Østby, og da Grønningen overtok som vår fjerde og siste mann lå han bare drøye 15 sekunder etter den finske 3 mil-

linneren og snaue 15 sekunder etter Sovjets Vaganov, som ikke på noen måte hadde overbevist på 15 kilometeren. Optimistene regnet med sølv, svenskene var det ingenting å gjøre med, de mer nøkterne kalkulerte med en bronsemedalje. Men da de rundet etter

5 kilometer var Grønningen ytterligere distansert. Russenerne hadde tatt ham med 10 sekunder og Mäntyranta var i praktslag for dagen. Grønningen tok igjen 3 av de 17 sekundene på russeren i motene, men i utforkjøringene tapte han dem igjen og mer til. Det er ikke mange seiere Norge kan vifte med i 4 x 10 kilometer stafett. Vi har vært nære på en rekke ganger, men enten har en av våre sprukket eller en hestelengde har skilt oss fra seieren. Nederlaget for nordmenn, finner og russere var klart nok denne gangen. Sverige hadde bedre etappetid enn Norge på hver eneste av de fire etappene, men den absolutt raskeste mann for dagen

var Mäntyranta, som viste at det ikke er slutt på den finske siasen. Vi vet ikke om det hadde gått noe bedre med en annen smurning. Vi skal nøye oss med å slå fast at Sverige var en desidert vinner og at Sverige var først, ved alle vekslinger.

Pesonen sprakk på tredje etappe for Finland, mens russerne gikk ualmennlig jevnt. Da den første etappe både var lenger og mer krevende enn de andre, tjener det ingen hensikt å gå i detaljer om etappetider. I stafett, som er en nesten umenneskelig form for langrenn, er det laget som teller.

RESULTATER:

1. Sverige	2.24.39.8
2. Finland	2.25.24.3
3. Sovjet	2.26.14.3
4. Norge	2.26.45.8
5. Italia	2.28.18.0
6. Frankrike	2.34.03.0

røyk for menn

Tiedemanns RØD, en tobakk som smaker. Nyt den i fulle drag – en røyk for menn. ① til pipe ② til pipe og rulling

TIEDEMANN'S Rød

50 kilometer

Sixten Jernberg, halvveis vraket av den svenske skiledelsen i forbindelse

med VM i Zakopane, tok blodig «hevns». Han var sjokkmannen i stafetten, og han vant 50-kilometeren.

Den hels venske dagen

De fleste trodde at Sveriges gamle skikonge Sixten Jernberg nå var detronisert og at Assar Rønning hadde tatt over for godt. Men Sixten ville noe annet på 5-mila. Han ledet løpet fra start til mål og var i en klasse for seg. Siden kom det fem jevnge lodere. Det var litt trist at Harald Grønningen bare ble nr. 5, men vi skal huske at han ikke var så meget som 20 sekunder fra sølvmedalje. På den annen side ville han ha endt som nr. 6 hvis han hadde løpt 12 sekunder langsommere.

Grønningen avsluttet sterkt. Han gikk 36 sekunder fortere enn Sveriges Janne Stefansson på de siste 10 kilometrene og henviste denne til sjette plass. Grønningen gikk også 20 sekunder fortere enn dagens sølvmedaljevinner Assar Rønning og hele 40 sekunder

fortere enn bronsemedaljøreren Härmäläinen. Men fortest av alle gikk Sixten Jernberg som var 14 sekunder raskere enn vår mann på de siste 10 kilometrene og 11 sekunder raskere enn Tiainen som var den nest hurtigste på de siste krevende kilometrene. Tiainen beholdt dermed sin fjerdeplass.

Våre andre femmils-representanter klarte ikke å få opp dampen og de plasserte seg ikke blant de ti beste. Vår femmils-spesialist Sverre Stensheim var 4 minutter etter Grønningen, og det rimer ikke. Stensheim er oppe fra fjellbrynet selv, og han burde klare den tynne luften i Zakopane, men det er liksom han ikke har hatt noe overskudd. Oddmund Jensen gikk omtrent som ventet og Holt-As brøt løpet.

La oss innremme at det var Sveriges dag og at finnene ube-

tinget er nest beste nasjon. Så kommer da Norge på tredjeplass. Russerne skuffet igjen og itallerne unnså seg heller ikke nå for å kaste seg inn i kampen. Også denne gang fikk de en mann blant de ti beste.

Sixten Jernberg var så suveren at løpet mistet en god del av spenningen. Riktig nok hadde Härmäläinen gått sterkt opp mellom 25 og 40 km, men Sixtens forsering mot slutten var helt suveren. Han var sliten da løpet var over, men et par minutter etter var det vanskelig å se på ham at han hadde sprintet fem mil. Da hadde Härmäläinen tatt ut iangt mere krefter.

Den norske langrennsinnsats i Zakopane må karakteriseres som jevnt god. Vi hadde unektelig ventet og håpet nok så mye av loderne, men full klaff fikk dess-

verre ingen av dem. Selvfølgelig var det en skuffelse med fjerdeplassen i stafetten, men det var heldigvis ikke tale om noen utklassing. Fjerde- og femteplassen på 30-kilometeren var heller i overkant av hva vi hadde lov å forlange. Innsatsen på 5-mila var i svakeste laget, bortsett fra Grønningen som har gått uhyre jevnt og solid i Zakopane. Han har en auenplass, en fjerde- og en femteplass. Som en desidert toer av våre kommer Einar Østby med en tredjeplass og en femteplass. Han gikk dessuten best av våre fire i stafettløpet. Det skulle ha vært moro å sett Østby på 5-mila. Kanakje er han nå blitt så sterk at han ville ha holdt distansen ut. Han er likevel ikke eldre enn at han kan få sjansen igjen.

Den overlegne vinneren Sixten Jernberg hadde da også noe å forsvare på langdistansen. Han ble olympisk mester i 1960 på 5-mila og ble verdensmester på samme distanse i VM i Lathi i 1958. Med dagens seier satte han en rekord som skal bli vanskelig å slå, hvis han da ikke akter å avslutte med olympisk mester-skap i Innsbruck om to år.

RESULTATER:

1. Sixten Jernberg, S.	3.08.49
2. Assar Rønning, S.	3.08.39
3. Härmäläinen, F.	3.08.47
4. Tiainen, F.	3.08.45
5. Grønningen, N.	3.08.58
6. Stefansson, S.	3.08.12

Assar Rønning — etter en gang helt framme i teten. Ble nr. 2.

Härmäläinen berget bronse for Finland. Her går han mot mål.

Tiainen var nest hurtigst i innspurten. Det holdt til fjerdeplass.

HAN FLØT FRA ENGAN

Her var det ikke tvil, Helmut Recknagel, øst-tysker, var suveren i den store hopp-

bakken. Han vant alle tre omgangene, og hadde sant å si ikke konkurranse. En suveren verdensmester i hopp 1962.

Helmut Recknagels overlegne hopp i storbakken sikret ham førsteplassen i dagens hopprenn i Zakopane. Han hoppet så desidert overlegent at han står fram som den beste hopper i dette VM. Toralf Engan må nok nøye seg med en annenplass sammenlagt.

Vi kan ikke nekte for at det så helsvart ut for de norske farger etter første omgang. Engan var svært uheldig med sitt første hopp, og vi var redd for at det skulle skje det som hendte i Skiden under NM. Arne Larsen lå foran Engan etter første omgang selv om han hadde 2 m kortere hopp. Det fantes da ingen nordmann blant de ti beste. Recknagel hoppet som en drøm, og Halonen viste at han ville bli farlig.

I annen omgang satte Recknagel til for fullt. Det ble et prakthopp på hele 103 meter. Stilkarakterene var så gode at det allerede da var helt klart at han ville vinne rennet overlegent. Hvis det bare var å kåre verdensmesteren ville det ikke være nødvendig med noen tredje omgang. Engan hadde nå et hopp på 95 meter som han var svært misfornøyd med. Det måtte skje et under om han skulle komme fram til medaljeplass. Russerne hadde bare Kamenski å håpe på. Hans hopp var på 97 meter. Russeren hadde fall i første omgang og hadde meget å ta igjen. Halonen mislyktes med sitt siste hopp.

Kamenski var heldigere, men det var helt klart at Recknagel ville vinne. Peter Lesser, Øst-Tyskland, satte til for fullt i denne omgangen og landet på hele 102 meter. Hoppet var kanskje ikke helt av toppklasse, men det var fart og kraft over det. Det polske patriotiske publikum ga sin jubel til Kjenne da resultatet kom på tavlen. Wala, Polen, gjorde sitt beste, men det holdt ikke, og Halonen klarte ikke å true førstemann. Laciak hoppet godt, men ikke godt nok. Han kom imidlertid på poengplass.

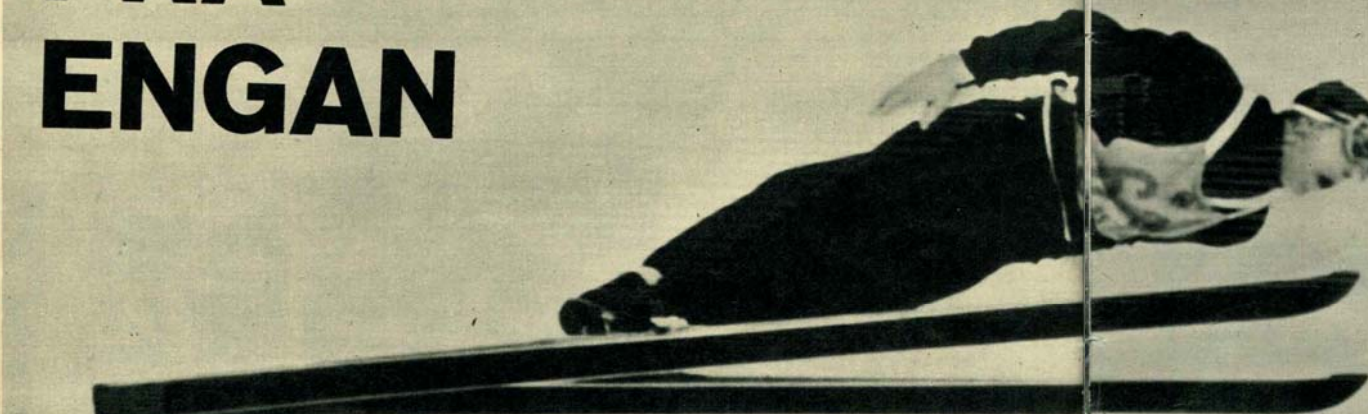
Til sist, i tredje omgang, kom den nybakte verdensmesteren Toralf Engan. Han lot vente på seg som vanlig, og denne gang kom han godt og landet fjellstøtt på 100 meter. Han var litt urolig i svevet, men det var ro og beherskelse over hoppet. Vi håpet et øyeblikk på bronsemedalje til Norge, men så ble det opplyst at finnen Halonen hadde vunnet bronse. Likevel hadde vi god grunn til å trøste oss med fjerdeplassen. Engan hoppet seg tross alt fram 8 plasser i siste omgang, og det viser at det ikke var noe tilfeldig verdensmesterakap han vant i den lille bakken.

Vi kan trygt slå fast at Engan var beste hopper foran Kamenski og Laciak. Ser vi på premielisten skulle det være helt klart at Øst-Europa dominerer og at Mellom-Europa er harde konkurrenter for Norden.

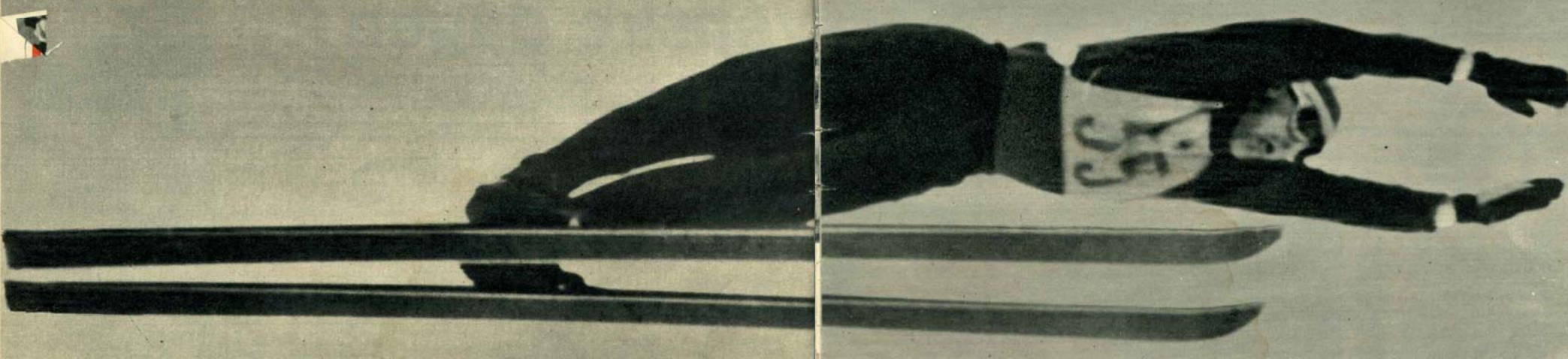
100 m

Toralf Engan (til venstre) hoppet så langt som det er mulig for et vesen uten vinger. Men det hjalp ikke. Recknagel, også uten vinger, var 3 m bedre.

103 m

HOPP —
Stor bakke

HOPP —
Stor bakke

Den dagen var spenningen borte

Seleren er hans, — så ubetinget. Glade øst-tyske venner løfter verdensmester Recknagel på gullstol. 100 000 så på (bildet under).

En nordmann og to finner kom blant de ti beste. Det viste seg at utenom Engan var det ingen nordmann som kunne gjøre seg i dette selskapet. Verdensmesteren i kombinert, Arne Larsen, var nest best av våre. Men det var bare hans første hopp som var av klasse. Dalalåen og Brantzæg hadde ingen heldig dag.

Det var godt å få fastslått at det var andre enn Engan som kan hoppe på ski her i verden, og enda bedre var det å få visshet for at Engan nå er helt utslitt.

Den 27 år gamle Helmut Recknagel har feiret så mange triumfer i hoppbakken. Han har vært en av de beste og jevneste hoppere i de siste årene, og han har ennå langt fra sagt sitt siste ord.

RESULTATER:

1. Helmut Recknagel, Øst-Tyskland	241.4
2. Nikolai Kamenski, Sovjet	236.4
3. Nille Halonen, Finland	234.5
4. Toralf Engan, Norge	223.5
5. Peter Lesser, Øst-Tyskland	223.3
6. Antonio Laciak, Polen	222.3

